

Reportage

Fort van coaches en kunstenaars

Journalist Taco Lemstra bezoekt deze zomer bijzondere forten. Hij kijkt hoe deze plekken nog steeds een maatschappelijk doel dienen. Deze week: fort bij Nigtevecht, waar je terecht kan voor relatietherapie, maar ook om met geesten te communiceren.

Tekst en foto's **Taco Lemstra**

Er is een moord gepleegd op fort Nigtevecht. De moordenaar is niet omzichtig te werk gegaan. Hij heeft duidelijk herkenbare sporen achtergelaten. Boswachter Dennis Klein onderzoekt de plaats delict. Het is een beetje een janboel. Hij plukt een paar veren uit de struiken. Het slachtoffer was een houtduif, zoveel is duidelijk. Dennis speculeert over de dader. Alsof hij een spelletje Cluedo speelt, somt hij de verdachten op: „Er zit hier een koppel sperwers, maar die zijn kleiner dan een duif, dus dat is onwaarschijnlijk. Een buizerd is te traag om een duif te verschalken. Blijft over een vos, een valk of een boommarter.” Hij bestudeert de uitgerukte veren. „De valk was de dader!” concludeert hij, „De pennen van de veren zijn nog heel. Was de dader een vos of een marter dan zouden ze afgebroken zijn. Alleen de valk 'plukt' zijn slachtoffer”, vertelt Dennis, met een air alsof hij Sherlock Holmes zelf is.

Met Dennis wil je op stap in de natuur. Hij paart zijn kennis van plant- en diersoorten aan zoveel aanstekelijk enthousiasme, dat zelfs de meest verstokte stelling een natuurliefhebber wordt. „Ik werkte eerst in de bouw”, zegt hij, „Dan stond ik op de steiger en zag in de verte een bos en dan dacht ik alleen maar: daar wil ik zijn.” Hij besloot zijn droom na te leven en is nu, tot zijn groot geluk, sinds een jaar boswachter bij Natuurmonumenten.

Hij wordt vooral enthousiast van de soorten-diversiteit op het fort. Zijn opdracht is om de beplanting weer in originele staat terug te brengen. Heggen van meidoorn langs de gracht moesten een amfibische aanval bemoedigen. „Als je zo'n haag goed snoeit, wordt-ie met z'n lange stekels ondoordringbaar. Maar oude doorgeschoten struiken laat ik staan. Die trekken zoveel vogels en insecten aan. Laatst zag ik nog een sleedoornpage – een zeldzame vlinder. En kijk daar: een bruin-blauwtje! Als ik nu ook nog een kommvlinder vind word ik helemaal lijp!”

Vreemde vogels

Op het fort verblijven nog meer vreemde vogels. Zoals Mariken de Goede. Zij werkt het liefst met Belgische Blauwe. „Nee dat is geen vlinder. Dat is een steensoort.” Mariken is beeldhouwer. Met klopper en beitel creëert ze sculpturen van steen. „Ik heb nooit een plan; ik ga op reis. Kijken waar de steen mij brengt.” Op een kruik zit ze voor haar atelier. Vormloze kiel, gescheurde bermuda, theedoek om het haar geknoopt. Als ze dan ook nog een sigaar opsteekt, is de associatie met een iconisch filmkarakter compleet. Alleen de rubberlaarzen ontbreken nog. Ze noemt zichzelf randfiguur en pionier. „Ik was een tijdlang brugwachter in Abcoude, heel gezellig want iedereen kent je. Maar toen het dorp opging in gemeente Ronde Venen, moest

ik opeens een uniform aan. Toen was ik er snel klaar mee.” Een van de kennissen die ze opdeed was Han van Blokland, lokaal ondernemer en eigenaar van Villa Oldenhof.

In 2017 zocht Natuurmonumenten een nieuwe bestemming van het fort bij Abcoude, dat in de volksmond het knakenfort wordt genoemd. Tot 1982 was het in gebruik als opslag voor de Rijksmunt. Niet voor geld, maar voor het metaal waar de munten van geslagen worden. De gammele ophaalbrug werd daartoe vervangen door een vaste dam. Ondanks de deplorabele staat van het gebouw, zag Han er wel brood in en hij besloot het te gaan exploiteren. Omdat Mariken een hoge gunfactor bij hem heeft, mocht zij in een van de ruimtes haar atelier vestigen. „Tjeezess, wat een plek!”, dacht zij. Voor Han was het handig als er regelmatig iemand op het fort aanwezig was en zo ging Mariken onverwacht van brugwachter tot fortwachter. „Ik was achtervang, vliegende keep; en nog steeds zien mensen mij als moeder van het fort. Of ook wel koningin. Als ze me dictator gaan noemen, moet ik gaan uitkijken”, lacht ze.

De overige ruimtes krijgen een herbesteding als vergaderlocatie of worden verhuurd aan kleine ondernemers in de dienstverlening. In ruimte nummer 14 is Doreen McCurdy neergestreken. „Eigenlijk wilde ik in nummer 13, want dat is mijn geboortedag, maar die was al bezet.” Doreen studeerde Chinese geneeskunde aan de 'Shen Zhou' academie en voert een praktijk in acupunctuur en yoga nidra. Behalve het geweldige plafond doet haar praktijk in niets meer denken aan een fort. Het is er spic en span; alsof tv-styliste Roos Reedijk er doorheen is gegaan. „Mijn cliënten hechten aan hygiëne natuurlijk”, zegt Doreen. Ze drukt een mier plat die over haar bureautje kruipt. „De natuur is een aanwezige factor, maar je wilt niet dat het hier krielt van de spinnen ofzo.”

Voorheen hield ze praktijk op de Nieuwe Keizersgracht en dat bracht een hele andere dynamiek met zich mee. „Wat ga je daar doen?!” zeiden familie en vrienden

toen ze zich vestigde in Nigtevecht. Ze zagen de geïsoleerde ligging als een obstakel. „Maar het pakt eerder uit als een voordeel dan een nadeel. De behandeling begint al met de reis hiernaartoe. Veel mensen pakken vanaf station Weesp de fiets. Dat is een mooi fietstochtje door de natuur.”

Landelijk weggetje

Ook Elody van Sytzama noemt het landelijke weggetje naar het fort als een positieve bijdrage aan haar praktijk. Sinds drie jaar geeft zij als coach trainingen aan behoeftigen in de Zuidas-advocatuur. „Deze omgeving helpt om snel bij jezelf te komen. Dat geldt in eerste instantie ook voor mij.” Ze wijst over de fortgracht naar een statige zwanenfamilie die in colonne komt langsrijven op het ritme van de ruisende bomen. „Deze natuur, zó dicht bij Amsterdam. Het werkt bevrijdend. Veel van mijn cliënten zitten gevangen in hun hoofd en in de stad. Mijn uitdaging is om ze bewustzijn bij te brengen. Van het systeem en van hun omgeving.”

Elody maakt deel uit van de pool van huurders die de ruimtes delen in het fort. Daniel Mulock Houwer en Wendy van Leusen brachten hen samen. Ook zij hebben een co-achingbedrijfje dat zich richt op leiderschapsontwikkeling in het bedrijfsleven. „Wendy zag het meteen zitten, maar ik was heel sceptisch in het begin”, vertelt Daniel. „Het was toch een aftandse bende. Tochtig en vochtig. Mini-maal comfort. En dan nog zo'n rare hippie-achtige kunstenaar. Wat moest mijn doelgroep daarvan denken?” Maar inmiddels is hij helemaal overtuigd van de unieke meerwaarde van de locatie en is hij een van de drijvende krachten in de 'fortfamilie', zoals hij het zelf noemt. „We organiseren een maandelijke gezamenlijke fortlunch en twee keer per jaar een grote schoonmaak. Goed voor de kruisbestuiving.”

Dat hun praktijkruimte is gevestigd in een voormalig fort van de verdedigingslinie heeft ook een symbolische betekenis, zegt Daniel. „Wat wij willen bereiken bij de CEO's die we coachen, is dat ze hun bewijsdrang verliezen. Als je



foto Taco Lemstra



Foto Taco Lemstra



Foto Taco Lemstra

ning van de Psoas; de spier van de ziel. Doordat ze een niche bedienden en de laatste tijd veel media-aandacht hebben gekregen, is hun business booming. „Deze magische plek draagt daaraan bij”, zegt Sharief. „Alleen al de weg hiernaartoe helpt vertragen en verstillen; ook voor ons zelf.” Hij kijkt naar Daniëlle. „Op mijn verjaardag heb ik mijn eigen vuurschaal gekregen, daar kunnen we erg van genieten.” Met zijn extra kring 'Circle of Leaders' richt hij zich ook op het bedrijfsleven van de Zuidas. „Die mensen zijn heel succesvol van buiten, maar voelen zich vaak leeg van binnen. Daar help ik ze mee.”

Dat hij zich daarmee begeeft in het vaarwater van Daniel en Elody mag geen probleem zijn. „Er is zoveel vraag, dat bijt elkaar niet.” Het enige nadeel van deze locatie dat ze kunnen bedenken, is dat het fort voller en drukker wordt. Doreen zit met haar acupunctuurpraktijk direct naast hen. „Bij

mijn therapie kunnen mensen soms hard huilen of schreeuwen”, zegt Danielle. „Je wil toch niet dat Doreen daarvan schrikt en dan net uitschiet met een naald, haha.” Maar weggaan is geen optie. „De sfeer is perfect hier.”

Geesten

„We zijn hier nooit alleen, ook nu niet”, zegt Iona Tjong met een glimlach, terwijl ze in haar verder lege vertrek Tarotkaarten schudt. „Ik ben sinds kort uit de kast gekomen en huur nu anderhalve dag per week een ruimte.” Niet haar seksuele gaardheid was de aanleiding, maar de gave om contact te leggen met de geesten. Ze verleent haar diensten als medium aan mensen die vragen hebben aan dierbaren die overleden zijn. Met haar Chinees-Indische uiterlijk lijkt ze vanzelf ontvankelijk voor Guna-Guna (stille kracht), maar dat bestrijdt ze: „Ik ben een geboren



Naar het fort

Fort bij Nigtevecht is alleen in de weekenden open voor publiek van 10 uur tot 17 uur.

Fries. Nuchter tot op het bot. Contact leggen met de geesten is niet moeilijk, iedereen kan het leren. Het is gebaseerd op intuïtie. Bij natuurvolken zoals Indianen en Aborigines is het heel gewoon.” Ze werd gemotiveerd door het overlijden van haar broer op jonge leeftijd. „Ik bleef een lijntje met hem houden. De dood is niet het einde; je energie leeft voort.” De idyllische, serene natuur rondom het fort helpt haar om in de juiste sfeer te komen. „Ik loop met mijn klanten altijd eerst een rondje om het fort. Daarna is het easy-peasy”, glimlacht ze.

Fortwachterswoning

Aan de overkant van de fortgracht staat de oude fortwachterswoning. Die wordt sinds kort bewoond door Meike van den Akker. Zij is poppenspeler, maar zoekt haar creativiteit ook in klei. Sinds ze dat in de oven zet, is ze tevens keramist. Haar atelier is op het fort en ze heeft net haar eerste expositie geopend in samenwerking met Mariken. Doel is om dat vaker te doen en de ruimtes ook beschikbaar te stellen voor andere kunstenaars. Als een soort galerie. „Ik ben altijd op zoek naar de ziel van materie. Dan krijgt het een meerwaarde. Ik ga de dialoog aan met materie. Ik had mijn zinnen allang gezet op deze woning en dus ben ik in gesprek gegaan met het huis.” Ze voelt zich verbonden met de plek vanaf het moment dat ze tijdens een wandeling tegenaan liep. „Ik heb net zo lang aangedrongen en doorgedramd tot ik m'n zin kreeg. Het voelt voor mij als een portal naar een andere wereld.” Gelukkig werd ze verwelkomd door Mariken die in haar een zielsverwant ziet. Samen zagen ze het fort uitgroeien tot de coaching-oase die het nu is.

De Audi's en BMW's staan soms rijendik op de parkeerplaats. „Ach ja”, verzucht Mariken licht-spottend: „De ene helft van Nederland coacht de andere helft. Maar dat is de kurk die het fort drijvende houdt.” Door het raam van haar woning ziet Meike een client het fort verlaten. De mobiele telefoon alweer aan het oor. „Door de portal. Back to reality.”